

توصیه‌های اخلاقی استاد آیت‌الله صفایی بوشهری

پیاده‌سازی و تنظیم: علیرضا زینت‌بخش ✓

جلسه‌ی درس اخلاق استاد آیت‌الله صفایی بوشهری، در ۱۸ دی ۱۴۰۳، در نمازخانه‌ی مرکز تخصصی شهدای محراب، با حضور مدیر، معاونان و دانش‌پژوهان این مرکز برگزار شد. در این جلسه، آیت‌الله صفایی بوشهری، توصیه‌های علمی راهگشایی برای پیمودن مسیر دشوار امامت جمعه بیان فرمود که در ادامه، به مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود. ایشان در آغاز درس اخلاق فرمود:

«من ۳۰ سال خدا را در کتاب و مفهوم می‌دیدم و دنبالش می‌گشتم؛ ولی در امامت جمعه به صورت عینی خدا را درک کردم. امامت جمعه، خیلی کار بزرگی است.»

من تا قبل از امامت جمعه، این شناخت را نداشتم؛ هنگامی که به عنوان امام جمعه معرفی شدم، فهمیدم وقتی خداوند برای انسانی اراده‌ی خیر می‌کند، او را در جایی قرار می‌دهد که دست دیگران را بگیرد که سقوط نکنند. امامت جمعه شدن، در این مرتبه است.»

ایشان در ادامه، با ذکر مقدمه‌ای، در بیان جایگاه و اهمیت امامت جمعه فرمود: «از آنجا که انسان، علم کافی و توانایی اداره‌ی

عالم را نداشت، خداوند متعال عالم وجود و نظام تکوین را به او واگذار نکرد و در نظام تشریح، خودش عهده‌دار جعل و تشریح شد که در قوس نزول آن، دو چیز لازم بود: متن و معلّم. منظور از متن، کتب آسمانی است که برای هدایت بشر توسط خود او نوشته شد. همچنین قوه‌ی یادگیری و فهمیدن را در وجود انسان قرار داد تا خوب و بد را تشخیص دهد، برهان را بفهمد و استدلال را درک کند. مراد از معلّم، هادیانی هستند که بشر را از تاریکی‌ها به نور هدایت می‌کنند. در مسیر هدایت، معلّم نیاز است. بنابراین، سه گروه معلّم، با رتبه‌های متفاوت، برای هدایت فرستاده شد:

معلّم اوّل، پیامبران هستند که والاترین آنها، حضرت محمّد مصطفی ﷺ است. معلّم دوم، اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و معلّم سوم، عالمان عامل در زمان غیبت هستند. هیچ افتخاری بالاتر از این نیست که طلبه هستید. اگر تمام دنیا را از ما بگیرند و یک روز طلبگی را به ما بدهند، می‌ارزد! بنابر مقدمه‌ی پیش‌گفته، از آنجایی که جایگاه امامت جمعه، همان رکن سوم است، بایسته است سه ویژگی علم، اخلاق و قدرت هدایت را کسب کنیم. این سه، مقدمه هستند برای معلّم بودن و

- معلم شدن که امامت جمعه، تجلی این سه رکن است. همچنین با توجه به اینکه امامت، مقام پیش‌آهنگی است و تجلی آن در امام جمعه است، بنابراین مربع علمیت، نورانیت، معلمیت و امامت با امام جمعه منطبق می‌شود و امام جمعه همان می‌شود که حضرت ابراهیم علیه السلام گفت: «وَ اجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ اِمَامًا»^(۱) که البته مقامی در روی زمین، از این بالاتر نیست. بنابراین اگر ما عالم باشیم، مهدب باشیم، اما معلم نباشیم، آنکه پیامبر صلوات الله و آله و سلم و اهل بیت علیهم السلام می‌خواهند، نیستیم».
- ایشان در ادامه، توصیه‌های عملی به شرکت‌کنندگان ارائه فرمود که خلاصه آنها چنین است:
- امام جمعه باید حلیم باشد.
- باید مدیریت سخن و اخلاق زبان بر امام جمعه چیره باشد.
- امام جمعه باید متقی و در همه زمینه‌ها منظم باشد؛ چون وقتی به امامت جمعه رسیدید، روز در امامت دیگران هستید و شب باید امام خود باشید.
- یک ساعت به اذان صبح، با خداوند مناجات کنید که هر کس خدا را داشت، همه چیز دارد.
- مکان رشد، حرم‌های مقدس امامان و امامزادگان است؛ خیلی به این مکان‌ها مشرف شوید.
- نظام معنویت در زمان‌های خاصی، رشد بیشتری دارد که بهار آن، رجب، شعبان و رمضان است. انسان در این سه ماه، هر کاری می‌کند، ضریب دارد و او جوش، شب قدر است؛ چون رجب، آغاز بهار است و همه کتاب‌هایی که اعمال و عبادت‌های سالیانه را نوشته‌اند، از ماه رجب شروع کرده‌اند. شما نیز در ماه رجب، زیاد استغفار کنید، در ماه شعبان، زیاد صلوات بفرستید و در ماه رمضان، در کنار خدا باشید.
- اهل شب‌زنده‌داری باشید و روزه بگیرید و بدانید والاترین اعمال در ماه رجب، دوری از گناهان است.

قبل از کسب ارکان سه‌گانه علم، اخلاق و قدرت هدایت، مقام امامت جمعه را نپذیرید؛

- زیرا اگر کسی قبل از داشتن دانش لازم و نورانیت تهذیبی، وارد حوزه بلاغ شود، بسیار خطرناک می‌شود و اگر چنین شخصی در عرصه امامت برود، خودش را از بین برده و به مذبح سپرده است.

۱. سوره فرقان، آیه ۷۴.

